

**Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича**  
(повне найменування вищого навчального закладу)

**Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи**  
(назва інституту / факультету)

**Кафедра педагогіки та психології дошкільної освіти**  
(назва кафедри)

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

**В.о. декана**

**Інна ПРОКОП**

« \_\_\_\_\_ »

**2024 року**

**РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**навчальної дисципліни**

**Спеціальні методики психотерапії та**  
**психокорекції у роботі з особами з порушенням**  
**розвитку**

(назва навчальної дисципліни)

*вибіркова*

(вказати: обов'язкова / вибіркова )

**Освітньо-професійна програма** **“Логопедія”**

(назва програми)

**Спеціальність** **016 Спеціальна освіта**

(вказати: код, назва)

**Галузь знань** **01 Освіта/Педагогіка**

(вказати: шифр, назва)

**Рівень вищої освіти** **другий (магістерський)**

(вказати: перший бакалаврський/другий магістерський)

**Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи**

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

**Мова навчання** **українська**

(вказати: на якій мові викладається навчальна дисципліна)

**Чернівці 2024 рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Спеціальні методики психотерапії та психокорекції у роботі з особами з порушенням розвитку» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Логопедія» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджені Вченою Назва освітньо-професійної програми, дата останнього затвердження радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол №5 від 25.03.2024 р.), введеної в дію наказом №101 від 26.03.2024 р.

Розробники: **Журат Юлія Василівна,**  
**доцент кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти,**  
**кандидат психологічних наук**

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні **кафедри педагогіки і психології дошкільної та спеціальної освіти**

Протокол № \_\_\_\_\_ від «\_\_\_\_\_» серпня 2024 року

Завідувач кафедри педагогіки  
і психології дошкільної  
та спеціальної освіти

\_\_\_\_\_ **Марія ОЛІЙНИК**

Схвалено методичною радою факультету **педагогіки, психології та соціальної роботи**

Протокол № \_\_\_\_\_ від «\_\_\_\_\_» серпня 2024 року

Голова методичної ради  
факультету педагогіки, психології  
та соціальної роботи

\_\_\_\_\_ **Ганна БИГАР**

**1. Мета навчальної дисципліни:** підготовка спеціаліста, який володіє комплексом знань загальних основ та наукових понять психотерапії і на цій основі здатного грамотно ставити та вирішувати практичні завдання у професійній діяльності.

**Пререквізити.** Для засвоєння дисципліни «Спеціальні методики психотерапії та психокорекції у роботі з особами з порушенням розвитку» студенти використовують знання, уміння, сформовані у процесі вивчення таких навчальних дисциплін як «Соціально-правовий супровід спеціальної та інклюзивної освіти», «Психологія загальна», «Спеціальна психологія», «Психодіагностика», «Психодіагностика та корекція дітей з мовленнєвими вадами».

## **2. Результати навчання**

Компетентності, визначені Стандартом вищої освіти України за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти:

**Інтегральна компетентність (ІК).** Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

### **Загальні компетентності (ЗК)**

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

### **Фахові компетентності спеціальності (ФК)**

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами (залежно від спеціалізації).

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

### **Програмні результати навчання (ПРН)**

ПРН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для вдосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб.

ПРН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних

результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.

РН 5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з особливими освітніми потребами, забезпечувати ефективність власних дій.

РН 8. Приймати ефективні рішення з питань спеціальної та інклюзивної освіти, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати їх розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, зокрема, вимоги споживачів; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

### 3. Опис навчальної дисципліни

#### 3.1. Загальна інформація

| Назва навчальної дисципліни «Спеціальні методики психотерапії та психокорекції у роботі з особами з порушенням розвитку» |                |         |           |       |                   |                 |           |             |             |                   |                        |                           |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|---------|-----------|-------|-------------------|-----------------|-----------|-------------|-------------|-------------------|------------------------|---------------------------|
| Форма навчання                                                                                                           | Рік підготовки | Семестр | Кількість |       |                   | Кількість годин |           |             |             |                   |                        | Вид підсумкового контролю |
|                                                                                                                          |                |         | кредитів  | годин | змістових модулів | лекції          | практичні | семінарські | лабораторні | самостійна робота | індивідуальні завдання |                           |
| Денна                                                                                                                    | 5-6            | осінній | 3         | 90    | 2                 | 22              | —         | 11          | —           | 57                | —                      | залік                     |
| Заочна                                                                                                                   |                |         | 3         | 90    | 2                 | 10              | —         | —           | —           | 80                | —                      | залік                     |

#### 3.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

| Назви змістових модулів і тем                                                               | Кількість годин    |              |   |     |     |      |              |              |   |     |     |      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|--------------|---|-----|-----|------|--------------|--------------|---|-----|-----|------|
|                                                                                             | денна форма        |              |   |     |     |      | заочна форма |              |   |     |     |      |
|                                                                                             | усього             | у тому числі |   |     |     |      | усього       | у тому числі |   |     |     |      |
|                                                                                             |                    | л            | п | лаб | інд | с.р. |              | л            | п | лаб | інд | с.р. |
| Теми лекційних занять                                                                       | Змістовий модуль 1 |              |   |     |     |      |              |              |   |     |     |      |
| Тема 1. Загальні засади психотерапії, як галузі психологічних знань і специфічної практики. | 9                  | 2            | – | –   | –   | 7    | 11           | 1            | – | –   | –   | 10   |

| Назви змістових модулів і тем                                                                                                     | Кількість годин           |              |          |     |     |           |              |              |   |     |     |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|--------------|----------|-----|-----|-----------|--------------|--------------|---|-----|-----|-----------|
|                                                                                                                                   | денна форма               |              |          |     |     |           | заочна форма |              |   |     |     |           |
|                                                                                                                                   | усього                    | у тому числі |          |     |     |           | усього       | у тому числі |   |     |     |           |
|                                                                                                                                   |                           | л            | п        | лаб | інд | с.р.      |              | л            | п | лаб | інд | с.р.      |
| Тема 2<br>Методологічні основи психотерапевтичного впливу.                                                                        | 11                        | 2            | 2        | –   | –   | 7         | 11           | 1            | – | –   | –   | 10        |
| Тема 3.<br>Психодинамічний напрямок психотерапії.                                                                                 | 10                        | 2            | 1        | –   | –   | 7         | 11           | 1            | – | –   | –   | 10        |
| Тема 4.<br>Поведінковий, гуманістичний та когнітивний напрями психотерапії.                                                       | 13                        | 4            | 2        | –   | –   | 7         | 11           | 1            | – | –   | –   | 10        |
| Разом за ЗМ1                                                                                                                      | <b>43</b>                 | <b>10</b>    | <b>5</b> | –   | –   | <b>28</b> | <b>44</b>    | <b>4</b>     | – | –   | –   | <b>40</b> |
| <b>Теми лекційних занять</b>                                                                                                      | <b>Змістовий модуль 2</b> |              |          |     |     |           |              |              |   |     |     |           |
| Тема 5. Теоретичні основи дослідження психоемоційної сфери батьків дітей з особливими потребами.                                  | 11                        | 2            | 2        | –   | –   | 7         | 12           | 2            | – | –   | –   | 10        |
| Тема 6.<br>Психодіагностичний інструментарій з вивчення та дослідження психоемоційної сфери батьків дітей з особливими потребами. | 13                        | 4            | 2        | –   | –   | 7         | 12           | 2            | – | –   | –   | 10        |
| Тема 7. Етапи роботи з батьками дітей з особливими потребами.                                                                     | 9                         | 2            | –        | –   | –   | 7         | 11           | 1            | – | –   | –   | 10        |
| Тема 8. Надання психологічної допомоги батькам за допомогою технік сімейного консультування                                       | 14                        | 4            | 2        | –   | –   | 8         | 11           | 1            | – | –   | –   | 10        |

| Назви змістових модулів і тем | Кількість годин |              |           |          |          |           |              |              |          |          |          |           |
|-------------------------------|-----------------|--------------|-----------|----------|----------|-----------|--------------|--------------|----------|----------|----------|-----------|
|                               | денна форма     |              |           |          |          |           | заочна форма |              |          |          |          |           |
|                               | усього          | у тому числі |           |          |          |           | усього       | у тому числі |          |          |          |           |
|                               |                 | л            | п         | лаб      | інд      | с.р.      |              | л            | п        | лаб      | інд      | с.р.      |
| Разом за ЗМ 2                 | 47              | 12           | 6         | –        | -        | 29        | 46           | 6            | –        | –        | –        | 40        |
| <i>Усього годин</i>           | <i>90</i>       | <i>22</i>    | <i>11</i> | <i>–</i> | <i>-</i> | <i>57</i> | <i>90</i>    | <i>10</i>    | <i>–</i> | <i>–</i> | <i>–</i> | <i>80</i> |

### 3.3. Зміст завдань для самостійної роботи

| №                          | Назва теми                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Змістовий модуль 1.</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 1                          | <b>Тема 1. Загальні засади психотерапії, як галузі психологічних знань і специфічної практики.</b><br>Групові методи психотерапев тичної роботи. Вимоги до особистості психотерапевта (доповідь/презентація)<br>Релігійні витоки психотерапії. (інформаційне повідомлення) |
| 2                          | <b>Тема 2. Методологічні основи психотерапевтичного впливу</b><br>З'ясування сутності психотехніки у класичному психоаналізі, особливостей аналітичної психотерапії. Застосування психотехнічних вправ в аналітичній психотерапії А. Адлера. доповідь)                     |
| 3                          | <b>Тема 3. Психодинамічний напрямок психотерапії.</b><br>Застосування технік поведінкового напрямку, раціонально емотивної та реальнісної терапії. Розгляд прикладів.                                                                                                      |
| 4                          | <b>Тема 4. Поведінковий, гуманістичний та когнітивний напрямки психотерапії</b><br>Розгляд психотехнік екзистенційної парадигми та в концепції Роджерса. Розгляд прикладів християнської психотерапії (конспект)                                                           |
| <b>Змістовий модуль 2.</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 5                          | <b>Тема 5. Теоретичні основи дослідження психоемоційної сфери батьків дітей з особливими потребами</b><br>Проілюструвати закономірну зміну емоційних станів на шляху до адаптації до народження дитини з особливими потребами. (доповідь).                                 |
| 6                          | <b>Тема 6. Психодіагностичний інструментарій з вивчення та дослідження психоемоційної сфери батьків дітей з особливими потребами</b><br>Створення психотренінгу для батьків дітей з особливими потребами.                                                                  |
| 7                          | <b>Тема 7. Етапи роботи з батьками дітей з особливими потребами</b><br>Інформаційний етап спрямований на надання інформації про виховання дитини з особливими потребами; Діагностичний етап. Психологоконсультативний                                                      |
| 8                          | <b>Тема 8. Надання психологічної допомоги батькам за допомогою технік сімейного консультування .</b> Технік, які покращують емоційний стан, сприяють адаптації до                                                                                                          |

| № | Назва теми                                                                                                                                                                                |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   | народження дитини з особливими потребами та її прийняттю, покращують характер взаємин і загалом стосунки в сім'ї, допомагають позбутися хронічної втоми та почуття провини у майбутньому. |

\* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

#### 4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Викладання навчальної дисципліни «Спеціальні методики психотерапії та психокорекції у роботі з особами з порушенням розвитку» спрямоване на досягнення програмних результатів навчання, що, у свою чергу, забезпечується застосуванням традиційних та інноваційних форм, методів та технологій навчання і викладання (у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (<https://bit.ly/3GWXpC0>)).

У процесі професійної підготовки майбутніх логопедів застосовуються ефективні методи, спрямовані на активізацію та стимулювання навчально-пізнавальної діяльності магістрантів. Використовуються як традиційні, так і інноваційні методи навчання, зокрема проблемний метод, частково-пошуковий (евристичний) метод, педагогічне моделювання, ділові ігри, дискусії, імпровізації, розв'язування педагогічних завдань, а також методи розвитку критичного мислення.

Застосовуються студентоцентризований, проблемно-орієнтований, діяльнісний, комунікативний, професійно-орієнтований та міждисциплінарний підходи до навчання. Використовуються різні види лекцій, такі як міні-лекції, багатоцільові лекції, проблемні лекції, бінарні лекції та лекції-візуалізації, а також семінарські заняття, включаючи семінари з евристичною бесідою, семінар-практикуми та комбіновані семінари.

У разі необхідності навчання в онлайн-режимі лекційні та семінарські заняття проводяться на платформах Moodle, Zoom, Google Meet та Google Classroom. Поточне, рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється на зазначених платформах за допомогою автоматизованих тестів, розроблених викладачами, з використанням систем Moodle та Google Forms.

#### 5. Система контролю та оцінювання

##### Види та форми контролю

– *поточний контроль* (максимально – 50 балів, форми контролю: усний, письмовий/тестовий у письмовій або електронній формі): оцінюється робота студентів на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійного опрацювання студентами, виконання практичних завдань, творчих робіт, презентацій, тестових і письмових робіт;

- *рубіжний контроль* (максимально – 10 балів за модуль, форми контролю: письмовий/тестовий у письмовій або електронній формі);
- *підсумковий контроль* (максимально – 40 балів): залік. Форма проведення – автоматизоване тестування<sup>1</sup>.

### **Засоби оцінювання**

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- автоматизовані тести;
- доповіді, реферати, презентації за обраною темою;
- есе;
- табличні, статистичні й інші роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- реферування наукової літератури;
- створення структурних (візуальних) схем;
- виконання творчих завдань (довіді, проекти, огляди тощо);
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних і групових завдань.

**Політика щодо відвідування занять:** відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин і надання відповідних документів, що їх підтверджують, навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (підстава: оформлений студентом пакет документів, наказ ректора).

**Політика щодо академічної доброчесності:** академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату, фабрикації, плагіату. У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач залишає за собою право змінити тему завдання. Політика щодо академічної доброчесності регламентується “Положення про академічну доброчесність в Дніпровському технологічному університеті”.

**Політика щодо дедлайнів і перескладання:** роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. За наявності поважних причин перескладання модулів відбувається із дозволу деканату.

**Політика оцінювання роботи викладача.** Здобувачі після кожного заняття оцінюють роботу викладача та можуть залишати відгуки і пропозиції в анкеті в системі електронного навчання Moodle (<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2474>)

<sup>1</sup> За умов організації освітнього процесу в *онлайн-режимі* лекційні та семінарські заняття, консультації проводяться на платформах *Moodle, Google Meet*.

*Поточне, рубіжне та підсумкове оцінювання (контроль)* реалізуються на вказаних платформах у формі виконання розроблених викладачем автоматизованих тестів.

### Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінювання поточної навчальної діяльності, підсумкового контролю та дисципліни в цілому здійснюється відповідно до «Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №2 від 24 лютого 2020 року).

Бал, отриманий на заліку (40 балів), сума балів, отриманих студентом за різні види виконаної роботи у межах курсу (робота на семінарських заняттях – 30 балів; виконання самостійної роботи – 20 балів), модульна письмова робота (10 балів) складають підсумкову семестрову оцінку.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни та відповідає шкалі оцінювання: національній та ЄКТС.

#### Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

| Оцінка за національною шкалою | Оцінка за шкалою ECTS |                                                     |
|-------------------------------|-----------------------|-----------------------------------------------------|
|                               | Оцінка (бали)         | Пояснення за розширеною шкалою                      |
| Зараховано                    | A (90–100)            | Відмінно                                            |
|                               | B (80–89)             | Дуже добре                                          |
|                               | C (70–79)             | Добре                                               |
|                               | D (60–69)             | Задовільно                                          |
|                               | E (50–59)             | Достатньо                                           |
| Не зараховано                 | FX (35–49)            | (незадовільно)<br>з можливістю повторного складання |
|                               | F (1–34)              | (незадовільно)<br>з обов'язковим повторним курсом   |

*A* – «зараховано» – якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

*B, C* – «зараховано» – коли студент набрав 70–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу.

*D, E* – «зараховано» – якщо студент набрав 50–69 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у

знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом.

*FX* – «не зараховано» з можливістю перескладання – коли студент набрав 35–49 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

*F* – «не зараховано» з обов'язковим повним курсом – якщо студент набрав 1–34 бали, не опанував зміст курсу, не знає загальної літератури курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Відсутнє загальногуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Часто пропускав лекції та практичні заняття.

## **7. Рекомендована література**

### **7.1. Базова (основна)**

1. Андрейко Б.В. Основні аспекти формування класифікації порушення розвитку дитини // Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. Вип. 33. 2016. С. 24-34.
2. Андрейко Б.В. Психологічна допомога батькам дітей з порушенням розвитку // «Психологія і особистість»: зб. наук. праць, Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка. № 2 (10), ч. 2. 2016. С. 58-64.
3. Андрейко Б.В., Химко М.Б. Психотерапевтична робота з батьками дітей з особливими потребами та робота з проблемною поведінкою // Психологічний часопис. Науково-практичний журнал Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. №. 2(4). 2016. С. 31-43.
4. Андрейко Б.В., Островська К.О. Статистичні результати ефективності програми психологічних послуг для батьків дітей з особливими потребами у групах “взаємодопомоги” // Психологічний часопис. Науково-практичний журнал Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України. № 5(9). 2017. С. 117-128.
5. Андрейко Б.В., Островська К.О. Психотерапевтична робота з батьками дітей з особливими потребами з використанням короткотермінової терапії зосередженої на вирішенні BSFT//Психологічний часопис. Науково-практичний журнал Інституту психології імені Г.С. Костюка

НАПН України. № 1(5). 2017. С. 5-17.

6. Бондаренко О.Ф. Психологічна допомога особистості. - Харків, 1996.
7. Бухановський А.Т., Кутявина Ю.А., Литвак М.О. Загальна психопатологія. 2003 р – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://emed.org.ua/knigi/106-psihologija-psihiatrija/2018-zagalna-psihopatologija-buhanovskij-atkutjavina>
8. Гоян І. М. *Методика діагностики психічного розвитку дітей*. За ред. А. А. Палія. Івано-Франківськ, 2014. 434 с.
9. Коць М. О. *Практика психодіагностики та психокорекції в онтогенезі : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни*. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2018. 19 с.
10. *Основи психодіагностики : метод. рек. з навч. дисц.* Уклад.: А. Весельська, Г. Кострікіна, Л. Котлова, Г. Хворова. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 31 с.
11. Павелків Р. В. *Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу*. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 296 с.
12. Мартинюк І.А. Патопсихологія. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 208 с.
13. Пантюк Т.І., Невмержицька О.В., Пантюк М.П. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. - 2-ге видання, доповнене і перероблене. - Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. - 324 с.
14. Синьов В.М. Розумова відсталість як педагогічна проблема. Навчальний посібник. - К.: 2007.

## 7.2. Допоміжна

1. 1. Титаренко Т.М. *Кризове психологічне консультування*. К.: Главник, 2004.
2. 2. Ісаєва Є. *Дослідження впливу сімейних відносин на виникнення страхів у дітей*. Соціальна психологія. 2006. № 5. С. 103–109.
3. 3. Помиткіна Л.В. *Психологія сім'ї*. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Л.В. Помиткіна, В.В. Злагодух, Н.С. Хімченко Н.І.– К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. 270 с. Режим доступу: [http://shron1.chtyvo.org.ua/Pomytkina\\_Liubov/Psykholohiia\\_simji.pdf](http://shron1.chtyvo.org.ua/Pomytkina_Liubov/Psykholohiia_simji.pdf)
4. 4. Столярчук О. А. *Психологія сучасної сім'ї : навч. посіб.* / О. А. Столярчук. – Кременчук: ПП Щербатих О. В., 2015. 136 с. Режим доступу: [http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19502/1/O\\_Stoliarchuk\\_PSS\\_IL.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19502/1/O_Stoliarchuk_PSS_IL.pdf)

5. Федоришин Г.М. *Психологічні особливості впливу сім'ї на становлення особистості*. Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ: Плай, 2000. Вип. 4. Ч. 2. С. 137144

## 8. Інформаційні ресурси

1. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (м. Чернівці, вул. Лесі Українки, 23) URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/01about>
2. Цифровий репозитарій наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <http://www.library.chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/02infres>
3. Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка (м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 47). URL: <http://www.library.cv.ua/sample-page-2>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Бібліотечні електронні ресурси та технології. URL: [http://nbuv.gov.ua/e\\_technology?field\\_e\\_technology\\_tid=444&field\\_yfpdf\\_tid=All](http://nbuv.gov.ua/e_technology?field_e_technology_tid=444&field_yfpdf_tid=All)
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукові ресурси. URL: <http://nbuv.gov.ua/node/1539>
6. ELibUkr Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL: <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
7. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnopravova-baza/>
8. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова». Індекс УДК. Визначення індексів УДК, авторського знака для документів. URL: [http://www.ukrbook.net/UDC\\_poslugy.html](http://www.ukrbook.net/UDC_poslugy.html)
9. Academic Plagiarism. URL: <https://academicplagiarism.com/>
10. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
11. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
12. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>
13. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
14. Закон України «Про інформацію». URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
15. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
16. Колтунович Т.А. *Методологія та організація наукових досліджень* : електронний курс на освітній платформі MOODLE Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2474>
17. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного універ-

ситету імені Юрія Федьковича. URL: [http://chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/akadem\\_dobr](http://chnu.edu.ua/index.php?page=/ua/akadem_dobr)

18. Академічна доброчесність. *Сайт кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти*. URL: <http://preschool.cv.ua/академічна-доброчесність/>